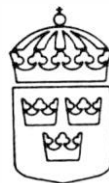

Motion till riksdagen

1988/89:A201

av Marianne Andersson och Jan Hyttring (båda c)
Gränsvärden för kvicksilverexponering

Mot.
1988/89
A201-204

I Sverige fastlade arbetarskyddsstyrelsen gränsvärdet för kvicksilverexponering år 1971 till 50 mikrogram/m³ med ledning av gränsvärdesdokumentation som helt byggde på arbetsmiljöexponering i klor/alkalifabriker.

Socialstyrelsens LEK-utredning föreslog i maj 1987 att luftgränsvärdet skulle sänkas till 25 å 30 mikrogram/m³. I sammanhanget kan nämnas att S. Langworth m.fl. år 1984 redovisade ett forskningsprojekt till arbetsmiljöfonden (Dnr 1984:1242) avseende "Inverkan av metalliskt kvicksilver på centrala nervsystemet och njurarna. Undersökning av svenska kloralkaliarbetare".

Den aktuella exponeringsnivån var 25 å 30 mikrogram/m³ och "Den registrerade ökningen av vissa symtom (antal symtom, grad av neuroticism och grad av trötthet och förvirring) bedöms dock tyda på en subklinisk centralnervös inverkan. De rapporterade symtomen överensstämmer med symtom vid kronisk kvicksilverpåverkan".

Viola Cassano har 1968 experimentellt visat att närvaro av klor vid kvicksilverpåverkan innebär ett skydd för upplagring i hjärnan och för centralnervös påverkan med faktorn 10, varför förhållandena i klor/alkaliindustrin inte utan vidare kan överföras till annan arbetsmiljöexponering och ännu mindre till miljöer där individen kan utsättas för kontinuerlig exponering, t.ex. i munhålan.

I Sovjetunionen tillämpas sedan lång tid tillbaka två gränsvärden (10 mikrogram/m³ för exponering inom industrin och 3 mikrogram/m³ i bostäder där t.ex. barn kan vara kontinuerligt exponerade). Inom arbetarskyddsstyrelsen pågår för närvarande prövning av det svenska gränsvärdet. Mycket talar för att klor/alkaliexponering är en undantagssituation som dessutom omfattar en avgränsad grupp uppgående till högst 500 personer.

Med hänvisning till ovanstående föreslås att två gränsvärdenivåer fastställs; ett vid kontinuerlig kvicksilverexponering, t.ex. i bostadsmiljöer och från tandamalgam, och ett vid exponering under arbetstid.

Gränsvärdena 10 resp. 3 mikrogram/m³ bör vara en utgångspunkt bl.a. med hänvisning till att S. Langworth m.fl. konstaterat subklinisk påverkan vid nivå 25 å 30 mikrogram/m³ och till att klor/alkalisituationen kan vara ett särfall som inte bör läggas till grund för generella gränsvärden.

Det kan även diskuteras om det skall vara arbetarskyddsstyrelsens uppgift att fastställa gränsvärden för kvicksilverexponering annat än när det gäller industriell exponering.

Hemställan

Mot. 1988/89
A201

Med hänvisning till ovanstående hemställer vi

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att pågående gränsvärdesprovning bör utgå från 10 mikrogram/m³ för industriell kvicksilverexponering och högst 3 mikrogram/m³ vid kontinuerlig exponering,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att provningen bör omfatta förekomsten av skyddseffekter mot upplagring i hjärna/centralnervös påverkan vid kvicksilverexponering i klor/alkalifabriker,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att frågan om lämplig myndighet för att fastställa gränsvärden för kvicksilverexponering i bostadsmiljöer, tandamalgam m.m. bör prövas,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att den år 1987 initierade gränsvärdesprovningen skyndsamt bör slutföras.

Stockholm den 12 januari 1989

Marianne Andersson (c)

Jan Hyttring (c)